

Bankföreningens

Nyhetsbrev

3

Juni

2010

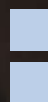
A close-up portrait of Michel Barnier, a middle-aged man with short, light-colored hair, wearing a dark suit jacket, a light blue striped shirt, and a dark tie. He is looking slightly to the left of the camera with a thoughtful expression, his hands are clasped in front of him.

Michel Barnier

– EU-kommissionären besöker Stockholm

Bankernas kostnad för regeladministration har ökat 16 procent

Statens bankstöd går med plus

Vd har ordet

Kära läsare,

Finansmarknaderna har under den senaste månaden återigen skakats av problem. Denna gång inte relaterat till enskilda banker eller instrument utan till förtroendet för flera länder inom EU.

Vi vaknar återigen upp till stora problem som ingen trodde fanns, men som alla sett och ingen gjort någonting åt. Det som hänt visar på hur lätt det är att i efterhand se vad som borde gjorts, men hur svårt det är att tidigt identifiera potentiella kriser och aktivt vidta rättställande åtgärder. Jag hoppas att det förslag som nu ligger inom EU om att bilda ett europeiskt systemriskråd inom ramen för den nya tillsynsstrukturen, ska bidra till en utvecklad analys av systemrisker och makroekonomiska riskers effekter på enskilda banker och det finansiella systemet.

Den 4 juni var det återigen rundabordssamtal i Finansmarknadskommittén mellan finansmarknadsministern, cheferna för Riksbanken, Finansinspektionen och de större svenska finansiella företagen. Finansmarknadskommittén hade denna gång celebrert besök av kommissionären Michel Barnier, som ansvarar för den inre marknaden. Vi är väldigt glada att Bankföreningen fick en intervju med kommissionären för vårt Nyhetsbrev och våra läsare. Kommissionären visade sig vara en fullblodspolitiker och han kommer att vara en central person i höstens diskussioner om de slutliga kapital- och likviditetsriskreglerna.

I diskussionerna vid rundabordet poängterade han att banker inom EU inte ska få en konkurrensnackdel gentemot amerikanska banker och att han var mån om att utvärdera effekterna av förslagen innan beslut fattas. Vid rundabordsmötet presenterades också Finansmarknadskommitténs rapport om ”Konsekvenserna av förslaget att begränsa bankernas leverage ratio”. Rapporten är ett unikt exempel där regeringen och branschen presenterar en gemensam syn på ett förslag som skulle påverka den svenska marknaden mycket negativt. Rapporten är ett värdefullt inslag i den pågående debatten om hur de nya kapitaltäckningsreglerna ska utformas.

Bankföreningen tar inte ledigt över sommaren utan intensivt arbete pågår med en rad remisser och inte minst införande av betaltjänstdirektivet. Eftersom många bankkunder kommer att få informationsutskick under sommaren har vi gemensamt med våra medlemmar förberett lättillgänglig information också på vår hemsida bankforeningen.se

KERSTIN AF JOCHNICK, VD

**Bankföreningen önskar
en trevlig sommar!**

Nya regler för betalningar

Den 21 juni röstar Riksdagen om förslag till två nya lagar som ska stärka konsumentskyddet vid betalningar. Genom de två lagarna anpassas den svenska lagstiftningen till EU:s direktiv om betaltjänster. De förväntas träda i kraft den 1 augusti.

För att förverkliga EU:s vision om en gemensam marknad för betalningar är det en förutsättning att alla finansiella aktörer inom EU har ett och samma regelverk. EU-kommissionen har därför under flera år arbetat fram ett direktiv för betalningar på EU:s inre marknad. Direktivet kallas för Payment Services Directive, PSD, på svenska Betaltjänstdirektivet. Syftet är att det ska bli lättare för företag som tillhandahåller betaltjänster att konkurrera över gränserna och därigenom kunna erbjuda konsumenterna bättre och billigare tjänster.

Träder i kraft 1 augusti

Meningen var att Betaltjänstdirektivet skulle vara genomfört i samtliga 27 EU- och EES-länder senast den 1 november 2009. I EES ingår samtliga EU-länder samt Norge, Liechtenstein och Island.

De flesta av EU:s medlemsländer har redan anpassat sin lagstiftning till det nya direktivet. Sverige är ett av de sista länderna att införa den nya lagstiftningen. Två nya lagar för betaltjänster beräknas att träda i kraft den 1 augusti 2010.

Lagen om betaltjänster innebär tydligare och mer konsumentvänliga regler för betalningar. Bland annat regleras hur lång tid en betalningstransaktion som längst får ta att genomföra och vem som bär ansvaret när en transaktion inte blir genomförd. Lagen innebär också regler om vilken information som bankerna ska ge till kunderna. Dessutom förhindrar den en näringsidkare i Sverige från att ta ut en avgift när man betalar med kort.

Lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument klargör vilka skyldigheter en kontohavare har vid användningen av ett betalningsinstrument, till exempel att spärranmäla ett förlorat kort, och vilket betalningsansvar som gäller vid obehöriga transaktioner. Exempel på betalningsinstrument är kontokort, pinkod och kod-dosa till bankernas internet-tjänst.

Lagen innehåller regler för hur förlusten ska fördelas om till exempel ett kort hamnar i orätta händer och används av någon som inte har rätt att göra det. Det är i allmänhet svårt att ta reda på vem som har använt kortet och då blir frågan om banken eller kontohavaren ska stå för den slutliga ekonomiska förlusten.

Om en kontohavare grovt brutit mot villkoren ska ansvaret, till skillnad från i dag, vara begränsat till 12 000 kronor. Kontohavaren ska dock stå för hela förlusten om han eller hon lämnat kontokortet lättillgängligt och obevakat, till exempel på en badstrand eller i ett omklädningsrum.

En kontohavare ska också ansvara för hela beloppet om han eller hon inte inom viss tid underrättar banken om en obehörig transaktion.

När det gäller obehöriga transaktioner där en personlig kod, till exempel en pin-kod, har använts ska kontohavaren stå för en självrisk om högst 1 200 kr.

Lagarna

Den 21 juni röstar riksdagen om Lagen om betaltjänster och Lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument.

Om lagarna går igenom kommer de svenska bankerna att informera sina kunder om villkorsändringarna under juni och juli månad via sin internet-tjänst eller genom brev.

Kunder som godkänner villkorsändringarna behöver inte vidta några åtgärder.

Bankerna inför checklista för fastighetsvärderingar

Bankföreningen har tagit initiativ till en rekommendation i form av en förteckning på information som bör finnas med i värderingsutlåtandet när en fastighet på företagsmarknaden ska belånas.

- För att bankerna ska acceptera en värdering vill vi ha den utförd enligt den här rekommendationen, säger Jonny Heving, Stadshypotek, som är ordförande i Bankföreningens värderingsgrupp.

- Vi är inte missnöjda med kvaliteten på värderingarna i dagsläget, men vi vill ha mer information om hur man kommit fram till värdet.

Det kan gälla sådant som vakansgrader, hyresnivåer, miljöaspekter, information som ofta redan idag finns med i underlaget till banken, men inte alltid. Värderingsunderlagets omfattning varierar beroende på fastighetens storlek och syftet med värderingen.

- Med hjälp av den här rekommendationen hoppas vi få ett värderingsutlåtande som är mer ändamålsenligt för kreditgivning. Det gör att banken kan arbeta effektivare. Samtidigt minskar osäkerheten i kreditbedömningen, och osäkerhet är något vi banker

inte tycker om. Andra ändamål för en värdering kan vara bodelning, beräkning av skatt, köp eller försäljning.

”För att bankerna ska acceptera en värdering vill vi ha den utförd enligt den här rekommendationen”

Frågan om värdering har blivit allt mer aktuell även internationellt, bland annat till följd av de nya kapitaltäckningsreglerna, noterar Jonny Heving, som också sitter med i European Mortgage Federations värderingsgrupp för Bankföreningens räkning. Tendensen

utomlands är också att man kräver mer dokumentation vid värderingar.

- Även de som tittar på bankernas kreditgivning, som ratinginstitut och Finansinspektionen, kommer att tycka att det här är bättre; de förstår bättre hur vi gör våra kreditbedömningar, säger han.

Rekommendationen ska också hjälpa fastighetsvärderarna gentemot beställaren, den som betalar värderingen, att motivera omfattningen. Med i framtagandet av rekommendationen har också organisationen för auktoriserade fastighetsvärderare, Aspect, varit.

- Min förhoppning är att alla värderingar ska utföras på det här sättet till nästa sommar. Nu har vi rekommendationen på plats, nu gäller det att implementera den hos banker, värderare och beställare av värderingar, säger Jonny Heving.

Fakta:

Rekommendationen om vilken information som ska vara med i ett värderingsutlåtande är framtagen gemensamt av Bankföreningen, SBAB och den svenska organisationen för auktoriserade fastighetsvärderare, Aspect.

Rekommendationen gäller när en värdering ska användas som underlag för en kreditansökan för fastigheter på företagsmarknaden, det vill säga flerbostadshus, kommersiella fastigheter samt industri- och lantbruksfastigheter.

Michel Barnier

- styr spelreglerna på Europas finansmarknad

Blicken är skarp, minen sammanbiten. EU-kommissionären med ansvar för inre marknaden, Michel Barnier, har landat i Stockholm med sitt följe och sina regelförslag.

Och just i Stockholm jublar man inte åt alla förslagen. Ett är särskilt i fokus, det som begränsar hur mycket bankerna får låna ut i förhållande till sitt kapital, leverage ratio, vilket skulle slå särskilt mot den svenska bolånemarknaden. Vid rundabordsamtalen i Finansmarknadskommittén strax innan, där han fått träffa bland andra Mats Odell och cheferna för Riksbanken och storbankerna, lades en rapport fram som analyserar effekten av om leverage ratio införs i Sverige.

Nyhetsbrevet träffar Michel Barnier efteråt i en dunkel sal i Stadshuset. På hans vänstra sida sitter assistenten som hjälper honom med svaren genom att viska eller skriva lappar. Tätt på den högra sidan finns tolken, som blixtnsnabbt fyller i på engelska vad Michel Barnier just sagt på franska.

Vad är din kommentar till de svenska invändningarna?

- Det är inte bara de svenska bankerna som har invändningar rörande detta. Här i Europa är man väldigt förbehållsam i frågan jämfört med amerikanerna. Vi har lanserat en konsultation på CRD IV (red. där leverage ratio ingår), men frågan om leverage ratio är

bara en av många frågor vi ställer i konsultationsprocessen.

Vad är sannolikheten för en modifiering av förslaget om leverage ratio?

- Det finns inget förslag ännu.

Kan du förstå de svenska invändningarna?

- Ja, och vi har för avsikt att lyssna på alla som har åsikter.

Hur går ni vidare med arbetet?

- Förutom att titta väldigt noga på svaren som kommer in i konsultationen har vi också lanserat en makroekonomisk studie som ska titta på de ackumulerade effekterna av olika kapitaliseringsåtgärder. Målet är att kunna lämna ett direktivförslag i slutet av 2010.

Brist på regler

Är kommissionen oroad över effekten på den reala ekonomin av alla nya regler?

- Det som verkligen har oroat mig är effekten av bristen på regler de senaste två-tre åren. Som alla nu förstår finns ett behov av ökad reglering, bättre tillsyn och ett visst mått av ökad moral hos vissa banker.

- Vi vill att åtgärderna ska vara intelligenta och vi lyssnar på alla som berörs. Men vi kan inte låtsas som om krisen aldrig har hänt eller som om den inte hände på grund av vissa bankers agerande, kanske inte här i Europa, men på andra håll. Eftersom krisen inte bara hände på låtsas, kan vi inte heller bara göra låtsasregleringar.

Stegvis implementering

Hur ser kommissionen på möjligheten att införa de olika delarna i CRD IV stegvis, att exempelvis införa kapitalreglerna en annan tidpunkt än likviditetsreglerna?

- Jag tror absolut det kan vara nödvändigt att fasa in Baselpaketet. Vi kommer att använda konsekvensanalyserna till att kalibrera förslagen vad gäller införandetidpunkt och ordningsföljd. Vi ska införa det här på ett sätt så att vi stärker bankernas soliditet utan att underminera kreditgivning till den reala ekonomin.

I Sverige är man bekymrad över att CRD föreslås bli implementerad samtidigt som Solvens II. Det vill säga, samtidigt som nya regler kraftigt ökar bankernas behov av långsiktigt kapital begränsas försäkringsbolagens möjligheter att placera i bankerna.

Läs mer mer på nästa sida

Från presskonferensen med Michel Barnier och Mats Odell tidigare på dagen. Den tredje mannen är tolken.

*"Eftersom krisen
inte bara hände på låtsas,
kan vi inte heller bara göra
låtsasregleringar."*

- Vad gäller Solvens II så har jag inte bestämt mig ännu om jag håller med CEIOPS (red. den kommitté som utarbetar de tekniska detaljerna i direktivet) i allt de föreslår. Men vi ska vara uppmärksamma på de ackumulerade effekterna av åtgärder och tidsaspekter och ta hänsyn till det i kalibreringen av förslagen.

Många av EU-kommissionens förslag grundar sig på överenskommelser i G20 att genomföra samma finanskrisrelaterade regler världen över. Just leverage ratio är ett förslag som kommit från amerikanskt håll och beslutats i G20. Det finns en oro för att europeiska banker och europeisk ekonomi kommer att drabbas hårdare av de nya reglerna än USA.

Vad gör kommissionen för att se till så att det inte blir så?

- Det är en väldigt viktig aspekt. Vi har regelbundna möten i G20 – nu i helgen exempelvis – där vi stämmer av att vi genomför det här tillsammans, med samma grad av beslutsamhet, även om vi inte alla använder samma verktyg eller åtgärder för att verkställa besluten. Det viktiga är att vi rör oss mot samma mål inom en jämförbar tidsperiod.

- Jag är väldigt angelägen att upprätthålla den här parallellismen och jag använde fyra arbetsdagar i USA häromveckan för att kontrollera att vi går parallellt.

Förutom kapitaltäckningsfrågorna i CRD finns mycket annan krisrelaterad reglering på kommissionens arbetsprogram för året. Att få den nya tillsynsstrukturen på plats är en av Michel Barniers huvudprioriteringar, men också regler kring hur man avvecklar en bank i kris. Nyligen lades ett förslag om att skapa ett nätverk av nationella avvecklingsfonder fram (läs mer på sidan 14).

Vill ej dubblera

Hur ska de förhålla sig till de liknande fonder som redan finns, exempelvis i Sverige som har en stabilitetsfond?

- Jag ser inget skäl till att dubblera existerande arrangemang. Däremot finns det ett behov av att fonderna är underställda en del gemensamma regler. De måste passa in i det nya ramverk för krishantering som vi kommer att lägga förslag på i början av 2011. Det handlar exempelvis om koordinering av gränsöverskridande krishantering.

Men allt handlar ändå inte om krishantering.

- Jag har inte bara ett defensivt eller reglerande uppdrag. Medborgarna och de små och mellanstora företagen förväntar sig tillväxt och jobb, och där kommer den andra delen av mitt ansvarsområde in: den inre marknaden. Det handlar om hur vi ska dra nytta av den fria

Finansmarknadskommittén

- tillsatt av regeringen för dialog mellan politiker, myndigheter och branschen
- ska verka för samhälls-ekonomiskt effektivare förutsättningar för svensk finansiell sektor
- rundabordssamtal två gånger om året
- kommitténs råd för internationell reglering, RIF, träffas månadsvis
- anställd huvudsekreterare är Pehr Wissén

CRD IV

- är EU-kommissionens namn på förslaget som grundar sig på Baselkommitténs förslag som heter Basel III. Idén kommer ursprungligen från G20-gruppen. Baselkommittén utarbetar internationella standarder och riktlinjer inom tillsyn.

rörligheten för människor, kapital, varor och tjänster.

Några av åtgärderna för att främja den inre marknaden gällande finansiella tjänster är förslag om praxis till ägarstyrning, fastställande av slutdatum för migration till SEPA samt vidareutveckling av Ucits-direktivet och Mifid.

Michel Barnier

Roll:	ny EU-kommissionär för området Inre marknaden och tjänster
Bakgrund:	minister i Frankrike i olika omgångar, bland annat miljöminister, EU-kommissionär för området Regionalpolitik, senator i Savoie, OS-arrangör (Albertville 1992)
Har gett ut:	en atlas som visar miljöhoten i världen
Hemstad:	Savoie i Frankrike
Född:	1951 i Grenoble
Familj:	fru och tre barn
Intressen:	politik, jogga, läsa och se film
Favoritmusik:	Rolling Stones och Charles Aznavour

Läs om IIF:s konsekvensanalys på sidan 13.

I detta nummer av Nyhetsbrevet kommer gästskribenten från Centrum för bank och finans, Cefin.

Skapa ett bankvänligt affärslandskap för mobila betalningar!

EU:s betaltjänstdirektiv har under de senaste åren dominerat debatten för utveckling av marknaderna för betaltjänster i Sverige och EU. Ambitionerna är att öka den internationella konkurrensen för kortbetalningar genom att standardisera tjänster och priser och därmed förbättra villkoren för kunderna. Detta är både oundvikligt och bra men bankernas hantering av situationen skapar tyvärr nya typer av risker.

I sedvanlig och konstruktiv tradition har branschen försökt att föregå politikerna genom aktiv självreglering i form av SEPA. Det är ett bra initiativ eftersom det finns stora fördelar för bankerna med ökad kortanvändning. De kan då göra sig av med en både samhälls-ekonomiskt missledande och för bankerna destruktiv affärsmodell där kortavgifter subventionerar kontanthantering, vilket leder till allt för hög kontantanvändning och problem i samhället.

De nya riskerna har samband med hur bankerna bemöter de strategiska utmaningar som EU:s ambitioner skapar. För att hantera den internationella konkurrensen fokuseras bankernas arbete på kostnadsminimering genom stordrift och utveckling av nya betaltjänster. Ett nödvändigt men inte tillräckligt arbete! Många förbereder sig för en allt hårdare konkurrens mellan banker och andra kortaktörer, men verkar tyvärr missa att på allvar förbereda sig för en viktigare strategisk utmaning: den om herraväldet i ett nytt system för mobila betalningar.

Mobila betalningar innebär att flera olika branscher och företag ska samverka och att nya affärsmodeller måste skapas. Idag tassar banker, mobiloperatörer, handel och kortoperatörer nyfiket men försiktigt runt denna utmaning. Jag är övertygad om att det finns stora vinster för banker om de tar initiativ och organiserar detta affärslandskap så att de själva får en tydlig roll. Om inte detta lyckas finns det en stor risk att någon av de andra aktörerna istället tar en ledande roll, vilket skulle kunna innebära att banker reduceras till osynliga leverantörer av processhantering. Detta skulle i sin tur kräva stordrift i en skala som kanske bara de riktigt stora europeiska bankerna samt specialiserade processoperatörer kan uppnå. Kontrollen över affärer kopplade till mobila betalningar hamnar då utanför bankvärlden. Även om många projekt pågår så är bankerna avvaktande vilket öppnar möjligheter för andra.

I forskningen kring mobila betalningar ser vi hur ett helt nytt affärslandskap växer fram och frågan är om banker kan och vill

Ekonomie doktor Niklas Arvidsson
Forskare vid Centrum för bank och finans, Cefin, vid KTH.

bidra till att definiera samt organisera detta? Vill bankerna vara vad Richard Normann kallade ”Prime Movers” i detta nya landskap?

På kort sikt bör bankerna fortsätta att effektivisera logistiken kring kontanter och att omvandla kontanta betalningar till kortbetalningar. Detta både minskar kostnaderna för kontanter – en direkt effekt på sista raden! – och ökar omfattningen av den lönsamma kortaffären. Det minskar samtidigt risken för rån och andra problem kring kontanthantering.

I ett längre perspektiv bör bankerna snarast ta initiativ till att organisera landskapet för mobila betalningar på ett fördelaktigt sätt. Om någon annan aktör istället gör detta kan betaltjänster reduceras till tjänster som vävs in i andra branscher – till exempel inom turism, handel eller resor – och snarare blir ett tillägg till deras erbjudanden än en direkt betaltjänst som kunderna vill betala

för. Betalningar kan komma att betraktas som kostnader snarare än värdefulla tjänster, vilket skapar en större kostnadsfokus och en negativ spiral för bankerna. En utveckling som även skulle kunna innebära att bankernas starka synergi mellan tjänster kring betal-låna-spara går förlorad.

Bankerna får då svårare att använda betaltjänster som verktyg för att sälja komplementära tjänster inom sparande och utlåning. Utmaningen för de svenska bankerna ligger i att behålla den primära kundrelationen. Det görs genom att skapa affärsmodeller där bankerna är kritiska operatörer av

systemet för mobila betalningar. Kanske liknande den roll de idag har inom systemet för kortbetalningar.

Bankerna måste skapa ett nytt affärslandskap för mobila och elektroniska betaltjänster så att deras roll tydliggörs och grunderna för en stark framtida affär säkerställs. Dessutom borde en myndighet som VINNOVA engageras inom denna för samhället så viktiga förnyelse av vårt betalsystem.

NIKLAS ARVIDSSON

Banker utvecklar tjänst för mobila betalningar

Det pågår ett samarbete mellan Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, SEB och Swedbank om att utveckla en enkel tjänst för mobila betalningar. Inom ett år räknar bankerna med att kunna erbjuda tjänsten mellan privatpersoner. Betalningen ska ske i realtid och både betalare och betalningsmottagare ska på begäran kunna få en bekräftelse till mobiltelefonen att betalningen är genomförd. Lösningen bygger på att alla banker kan ansluta sig till tjänsten. I nästa nummer av Nyhetsbrevet får du läsa mer om mobila betalningar.

Centrum för bank och finans, Cefin

Centrum för bank och finans är ett centrum för forskning, utbildning och näringslivssamverkan inom områdena bank och finans på Kungliga Tekniska Högskolan.

Cefin mottar finansiering från SparbanksAkademin, Nordea och Swedbank samt Kungliga Tekniska Högskolan. Cefin har sin hemvist vid Kungliga Tekniska Högskolan, Skolan för arkitektur och samhällsbyggnad och dess forskarskola.

Cefin är ett av Europas ledande centra för forskning, utbildning och tillämpning inom bank-, försäkrings- och finansområdet och en viktig plattform för branschens praktiker.

Verksamheten fokuserar på teoretiska och praktiska frågor i gränssnitten mellan det finansiella systemet och dess användare.

Verksamhetsidéen är att genom akademiska och branschspecifika nätverk utveckla, förmedla och tillämpa ny kunskap inom det finansiella området med fokus på kundmötet.

Verksamheten är mångvetenskaplig och hämtar sina frågeställningar från praktiken i nära samverkan med näringslivet.

EU-parlamentet vill centralisera tillsynen

I maj lämnade EU-parlamentet sin syn på den framtida tillsynsstrukturen i EU. I förhållande till EU-kommissionens förslag vill Parlamentet ge de nya EU-myndigheterna större inflytande, bland annat genom att de föreslås få ansvar för tillsynen över stora gränsöverskridande banker. Parlamentet vill också skapa EU-gemensamma stabilitets- och insättningsgarantifonder för de största bankerna. För tillfället sker förhandlingar mellan Parlamentet, Rådet och Kommissionen kring dessa frågor med ambitionen att kunna komma överens under juni eller juli.

Bankerna bland de största skattebetalarna

För en politiker är det betydligt mer slagkraftigt att säga till folket: "Bankerna som orsakat finanskrisen ska få betala, så vi inför en bankskatt" än att säga "så vi kräver förbättrad kvalitet på kapitalet". Risken är dock att regeringarna världen över just nu gör båda delarna.

Under en kväll och en dag i maj samlades gräddan av Europas bankers skattetekniska experter på ett av Stockholms innerstadshotell för att dryfta sakernas läge och vässa argumenten gentemot politikerna. Det var Europeiska Bankföreningen EBF:s skattekommitté som höll möte, inbjudna av Bankföreningen.

Och argumenten behöver vässas.

- Skatter är väldigt politiskt, men samtidigt också väldigt tekniskt. För en politiker är det lätt att säga: finansbranschen ska betala, lägg på en skatt! Utan att nödvändigtvis förstå konsekvenserna av det, säger Piet Battiau, skattekommitténs livliga och ordrika ordförande.

Ett tydligt exempel, enligt Piet Battiau, är den "bankskatt" som IMF nyligen har föreslagit, på uppdrag av G20, och som går under namnet Financial Activity Tax, FAT. Ej att förväxla med FTT, Financial Transaction Tax, som är ett gammalt förslag som förkastats av IMF.

Enligt Piet Battiau grundar sig IMF:s förslag på det grova missförståndet att bankerna är undantagna från moms. I själva verket är det bankernas kunder som inte betalar moms och konsekvensen av det är i sin tur att bankerna inte, till skillnad från andra företag, kan dra av momsen.

- Det finns ett antagande att bankerna är underbeskattade, men de är tvärtom ofta några av de största skattebetalarna i länderna där de är verksamma. Vi i EBF:s skat-

Piet Battiau syns här framför EU-kommissionen i Bryssel, men i maj var han i Stockholm tillsammans med EBF:s skattekommitté.

tekommitté arbetar nu för att göra en sammanställning av vad bankerna betalar i skatt, för att visa hur mycket vi bidrar till de olika ländernas statskassor redan idag.

Glidande syfte

Vad tycker du om bankskatten, förutom att den grundar sig på ett felaktigt antagande?

- Det beror helt på syftet med den. Först var tanken att ta tillbaka det som staterna betalat för att hjälpa banker i kris. Vartefter tiden har gått har det mer kommit att handla om finansiell stabilitet, att straffbeskatta riskfyllda transaktioner och att bygga upp stabilitetsfonder.

Det som oroar Piet Battiau är att dessa problem redan är föremål för andra lösningsförslag från andra

håll. Han rabblar upp: ökade mandat till tillsynsmyndigheter, ökade krav på kapital och likviditet, en eventuell etablering av en europeisk stabilitetsfond, regler för hur nedmontering av banker ska ske samt EU:s redan framdrivna konkurrensregler som stipulerar vad banker som mottagit hjälp ska betala tillbaka.

- Varför också driva det skattevägen? Jag är rädd för att vi får en ackumulering av åtgärder som försöker behandla samma problem.

En del av problemet är att skatter anses som för tekniska för andra människor att orka sätta sig in i, vilket gör att politiska tjänstemän arbetar i silos, utan vetskap om varandras åtgärder.

- När jag pratar med folk i kommissionen som håller på med reg-

leringar – nämns ordet skatt säger de genast att det är för svårt, att det är inte deras bord.

Men det talas ju om risken för överlappande åtgärder hela tiden; tror du verkligen inte EU, G20 och IMF också ser problemet?

- Man tycker att de borde det, men i praktiken ser jag att diskussionen om bankskatten fortfarande pågår. Jag läser i tidningen varje dag att regeringar säger att ”vi arbetar vidare med bankskatter och vi arbetar vidare med att öka kapitalkraven”.

Han ser som en av skattekommitténs allra viktigaste uppgifter att försöka överbrygga klyftan mellan politiker och skattetekniker. Skatteexperter måste lära sig att prata så andra förstår.

Om bankskatten är en fråga som ligger politikerna varmt om hjärtat, är intresset desto ljummare för en av de andra stora frågorna som EBF:s skattekommitté arbetar med, den om en ändring av EU:s momsregler.

Vad är det för fel på de nuvarande reglerna?

- Vad det är för fel på dem? De är från 1977, året då Elvis dog. Det

har hänt en del i finanssektorn sedan dess.

Frågan hade viss vind i seglen för några år sedan, då kommissionen 2007 la fram ett förslag till ministerrådet. Men så kom finanskrisen och intresset föll som en sten. Därefter har frågan lämnats över från det ena ordförandeskapet till det andra.

- Det är olyckligt, eftersom det nuvarande moms-systemet verkligen är en börda för banker. Vi talar om stora pengar, stora transaktioner.

Två begrepp sammanfattar moms-läget för bankerna: osäkerhet och bristande neutralitet. Osäkerheten kommer sig av att det nuvarande direktivet ger stort utrymme för tolkningar. Varje land gör på sitt eget sätt, vilket blir väldigt besvärligt för gränsöverskridande banker.

Moms på interndebitering

Den bristande neutraliteten handlar om att reglerna hindrar finansiella företag från att effektivisera med hjälp av centralisering och interndebitering. Det kan gälla sådant som IT-tjänster och leasing av teknisk utrustning. Eftersom dessa inte är finansiella tjänster måste banken betala moms på dem, utan att sedan kunna återvinna det ge-

Fakta

Europeiska Bankföreningen, EBF, för 5000 europeiska bankers talan gentemot EU, G20, OECD och IMF. Arbetet utförs bland annat i kommittéer och arbetsgrupper med deltagare från nationella bankföreningar och banker. Skattekommittén, Fiscal Committee, är en av dem.

OECD är världens viktigaste standardsättare vad gäller skatter.

nom det man säljer till kunderna. Resultatet är att de finansiella företagen antingen låter bli att göra den typen av effektivisering, eller att man lägger ut verksamheten i billiga länder, som Indien.

- Vi kallar moms för den gömda skatten, eftersom det är så komplext och regeringar inte riktigt vet hur mycket pengar de får in på momsen från bankerna. Det är också därför de är rädda för att göra något åt systemet, ifall det skulle påverka statsbudgeten. Därför saknas det politisk vilja just nu.

Läs mer mer på nästa sida

Piet Battiau

Roll: ordförande i Europeiska Bankföreningen EBF:s skattekommitté, arbetar också på den belgiska banken KBC som Head of Group Public Policy, Tax and Regulatory Affairs

Bakgrund: skattejurist

Född: 1964

Bor: Ghent i Belgien

Familj: gift med Chris och har sonen Victor, 11 år

Hängiven: cyklist och maratonlöpare. ”Jag mejlar några bilder av mig i ett cykellopp, som jag är väldigt stolt över!”

En annan skattefråga som däremot är ständigt aktuell för världens regeringar, och därmed för EBF:s skattekommitté, är jakten på skattesmitare. USA antog exempelvis en lag i mars i år, FATCA, som går ut på att banker verksamma i landet drabbas av en straffskatt om man inte rapporterar amerikanska kunders kontoinkomster. Bankerna ser för sig ett kostsamt detektivarbete för att spåra vilka konton som har amerikanska ägare, inte minst när det gäller juridiska personer där flera personer kan stå bakom.

Det har blivit dags för Piet Battiau att gå till kvällens middag, där de andra i skattekommittén väntar.

- Många, inklusive jag själv, har vårt riktiga jobb på bank och gör det här så att säga på arbetsgivarens bekostnad. Det blir allt svårare nu när alla jagar kostnader, men jag vill verkligen vädja till bankerna att stödja EBF:s arbete. Man klagar ofta på att politikerna inte lyssnar, men någon måste prata också.

Läs mer om FAT och FATCA i artikeln intill.

Skatter i finanskrisens kölvatten

Utvecklingen den senaste tiden med finanskris och annat har fått politikerna att intressera sig för nya skatter och administrativa pålagor. Här kan två särskilt nämnas, allmänt kallade FAT och FATCA.

FAT står för Financial Activity Tax och är en idé som lanserats av Internationella valutafonden, IMF. IMF har på uppdrag av G20-ledarna undersökt möjligheterna att beskatta den finansiella sektorn. I den politiska debatten har flera syften med en sådan skatt nämnts:

- att "straffa" banker genom att låta dem betala tillbaka eventuellt ekonomiskt stöd de fått under krisen
- att fondera pengar för en framtida kris
- eller helt enkelt att försöka hålla storleken på den finansiella sektorn nere.

IMF:s rapport är avsedd att presenteras på G20-mötet i slutet av juni 2010.

I rapporten undersöker IMF inledningsvis förusättningarna för en så kallad FTT, Financial Transaction Tax. Idéerna om en transaktions-skatt på förvärv och avyttring av finansiella instrument är inte nya. Redan på 1970-talet presenterades den så kallade Tobin-skatten som var avsedd att förhindra spekulation i valutor. I Sverige hade vi en variant på Tobin-skatten under 1980-talet. Denna kom dock att avskaffas på grund av skattens alltför negativa effekter på svensk finanssektors utveckling och de obetydliga skatteintäkter som blev resultatet.

"Överlönebetalningar"

IMF kommer i sin rapport också fram till att en FTT inte är att re-

kommendera. I stället lanseras FAT, en extra verksamhets-skatt. IMF menar att en FAT-skatt kan utformas på olika sätt beroende på syftet med skatten. En idé är att beskatta alla "överlönebetalningar" i sektorn. En FAT-skatt skulle också kunna inkludera alla ersättningar till anställda liksom vinster i företaget. IMF anser att en sådan skatt skulle kunna förhindra att den finansiella sektorn växer sig för stor, särskilt mot bakgrund av att den finansiella sektorn normalt är befriad från moms.

- IMF:s förslag om en FAT-skatt känns förhastat och dåligt underbyggt, säger Bankföreningens skatteexpert Marie Rosvall och fortsätter: Hur överbetalningar skulle definieras och hur ett underlag för skatten skulle bestämmas undersöks inte närmare. I praktiken måste sådana frågor lösas i en lagstiftning.

En nationell fråga

- Det är osannolikt att vi skulle få till stånd en global eller ens en gemensam europeisk skatt, särskilt då skatter egentligen är en rent nationell fråga med exklusiv beslutanderätt för respektive medlemsstat. Likaså verkar IMF ha missuppfattat momsaspekterna. Finansiella tjänster är förvisso inte momsbelagda men det innebär att bankernas kunder inte behöver betala moms på till exempel betalningsöverföringar och andra banktjänster. För banken innebär dock momsfriheten ett problem eftersom någon avdragsrätt för in-

PÅGÅENDE KONSULTATIONER

EU-kommissionen

■ Bolagsstyrning och ersättningsfrågor i finansiella institut

En så kallad "grönbok" om bolagsstyrning och ersättningsfrågor i finansiella institut. Grönboken kompletteras av ett arbetsdokument från kommissionen som beskriver och analyserar de svagheter i bolagsstyrningen som tydliggjordes av den finansiella krisen.

Publicerat: 3 juni 2010

Svarstid: 1 september 2010

gående moms då inte heller finns. Det kan således bli en ren kostnad i slutändan för banken.

Marie Rosvall ser också en bristande överblick:

- Man måste beakta de lagskärpningar som är på gång inom andra områden, till exempel kapitaltäckning och tillsyn, som kommer att innebära stora kostnadsökningar för bankerna. Den totala ekonomiska effekten måste uppmärksammas.

Den andra frågan, **FATCA**, eller Foreign Account Tax Compliance Act, är en amerikansk lag som innebär att utländska banker och andra finansiella institut påförs 30 procents källskatt i USA för utdelningar, räntor och reavinster härrörande från USA och som betalas ut till institutet. Lagen träder i kraft 2013.

Identifiera delägare

För att slippa denna skatt kan det finansiella institutet teckna ett samarbetsavtal med amerikanska skatteverket, IRS, där banken förbinder sig att lämna uppgifter till IRS om amerikanska kontohavares identitet och inkomster från kontot. Likaså ska banken identifiera och vidarerapportera företagskonton där bankens analys visar att det finns amerikanska delägare som äger mer än 10 procent av företaget. Lagen har kommit till för att skärpa jakten på amerikanska skattesmitare.

- Vi har förståelse för den amerikanska statens önskan att få in skatteintäkter från skattesmitare som gömmer sina tillgångar i Europa och på andra ställen utanför USA. Denna lag innebär dock ett oerhört stort ansvar och en oerhört stor administrativ börda för bankerna, säger Marie Rosvall.

Marie Rosvall är skatteexpert på Bankföreningen och medlem i EBF:s skattekommitté, där hon också leder arbetsgruppen för momsfrågor.

- I tillämpningen måste vi kunna få göra skillnad på konton som existerar sedan innan lagen, och sådana som tillkommit efter att lagen trätt i kraft 2013. Det blir i praktiken omöjligt för bankerna att hitta exempelvis amerikanska delägare i företag som har konton sedan tidigare. Här har ju inte bankerna haft anledning att efterfråga sådan information av kunden vid kontotecknandet.

Sluta ta emot

Manuella efterforskningar av pappersdokument är enligt Marie Rosvall uteslutet, utan här måste godtas att endast information som är tillgängligt i respektive banks IT-system efterforskas.

- För banker som har få amerikanska kunder finns det anledning att fundera på om man ska ta emot sådana kunder i fortsättningen, det kan bli en dyrare affär än vad man tänkt sig nu med den nya FATCA-lagen. Det är dock olyckligt om vi får en uppdelning av marknaden på det sättet, avslutar Marie Rosvall.

Nya finansregler sänker BNP

Bankföreningens kapitaltäckningsexpert Fredrik Södergren har läst IIF:s konsekvensanalys och ger här en snabb summering.

Institute of International Finance, IIF, har i samarbete med Europeiska Bankföreningen, EBF, genomfört en konsekvensanalys av de nya föreslagna kapitaltäckningsreglerna för den reala ekonomin. Analysen visar att såväl euroområdet som USA och Japan skulle få en kraftigt minskad tillväxt om reglerna införs enligt nuvarande förslag.

Inte helt oväntat visar analysen att euroområdet skulle drabbas hårdast eftersom banksektorn är större, sett i relation till storleken på ekonomin, och eftersom banksektorn är den primära källan till företagsfinansiering, vilket inte är fallet i USA och Japan. Inom euroområdet visar analysen att BNP-tillväxten det kommande decenniet skulle vara 4,3 procent lägre än utan reglerna, jämfört med för USA där motsvarande siffra är 2,6 procent och Japan där siffran är 1,9 procent.

Minskningen i BNP-tillväxten skulle även få till följd att det skapas nästan fem miljoner färre jobb i euroområdet. Även utlåningsräntorna skulle påverkas markant: för euroområdet skulle den ligga i snitt 1 procentenhet högre under

Fortsättning på nästa sida

de kommande 10 åren än vad som annars hade varit fallet. Sverige är inte med i analysen, men då banksektorns betydelse för ekonomin är snarlik den i euroområdet finns anledning att tro att även konsekvenserna skulle påminna om dem som målas upp där.

Konsekvenserna skulle blivit ännu större om analysen även inkluderat ett införande av leverage ratio, vilket dock inte varit möjligt på grund av svårigheter att få in tillförlitlig data. Sannolikt skulle konsekvenserna för svenska banker bli ännu större än för dem i euroområdet.

Analysen har heller inte kunnat beakta de positiva effekterna som det nya regelverket kan ha när det gäller stabiliseringen av finansmarknaderna. Samtidigt är det ju denna stabilisering som är målet med regelverket och frågan blir då om kostnaderna är rimliga för att uppnå målet?

Leverage ratio är här vad man kallar graden av kapital i förhållande till utlåning, som enligt ett förslag från Baselkommittén ska begränsas.

Alla vill ha krisfonder

Nyhetsbrevet reder ut begreppen kring alla förslag om krisfonder – som de ser ut just nu.

EU-kommissionen

Kommissionen lämnade den 26 maj 2010 ett förslag som innebär att det ska inrättas ett nätverk av bankavvecklingsfonder. Fonderna ska utgöra en del av en bredare struktur som ska förebygga ekonomiska kriser i framtiden och stärka det finansiella systemet.

EU-kommissionen föreslår att medlemsstaterna ges ansvar för att enligt gemensamma regler skapa nationella fonder som bankerna sedan ska betala in till.

Fonderna ska inte användas för att rädda banker, utan enbart för att se till att bankkonkurser hanteras på ett välordnat sätt och inte destabiliserar det finansiella systemet. Kommissionen kommer att lägga fram sitt förslag inför EU:s finansministrar, stats- och regeringschefer samt på G20-mötet i juni 2010.

EU-parlamentet

Parlamentet föreslår att det ska inrättas en europeisk stabilitetsfond, inom ramen för en ny europeisk tillsynsstruktur.

Syftet med fonden är att finansiella institut med en EU-dimension (det vill säga gränsöverskridande) ska dela ansvaret för att skydda de europeiska insättarnas intressen och minska kostnaderna för skattebetalarna. Fonden ska också bidra till att hjälpa sådana institut med problem om instituten skulle kunna hota den finansiella stabiliteten på EU:s inre marknad för finansiella tjänster.

Fonden ska finansieras genom avgifter från instituten själva. Avgifterna ersätter dem som lämnats till nationella fonder av liknande slag. Medlemskap i fonden ska vidare ersätta medlemskapet i befintliga system för garanti av insättningar för de institut inom EU som deltar i dem. Fonden ska förvaltas av en styrelse som utses av den nya europeiska tillsynsmyndigheten för bankverksamhet.

Internationella valutafonden, IMF

IMF har i ett utkast till rapport, som ska läggas fram vid G20-mötet i juni 2010, lämnat förslag på hur den framtida kostnaden för en eventuell kris ska kunna hanteras.

IMF föreslår att det införs en särskild avgift för finansiella företag. Avgiften, som antingen kan placeras i en särskild fond eller tillföras statskassan, ska kombineras med ett effektivt och trovärdigt krislösningssystem. Vid en insolvenssituation eller liknande ska administrationen av det finansiella institutet övergå till relevant myndighet.

Inom ramen för den offentliga administrationen ska de avgifter som tillförts den särskilda fonden eller statskassan kunna användas för åtgärder som kapitaltillskott, avknoppning av affärsområden, avveckling eller likvidation av olönsamma affärsområden. IMF diskuterar även möjligheten att, i stället för eller i kombination med en avgift, införa en särskild skatt för finansiella företag, FAT (läs mer om FAT på sidan 12).

Statens bankstöd går med plus

Samtidigt som det från flera håll kommer förslag som går ut på att i förväg överföra pengar från bankerna för att skydda skattebetalarna från eventuella bankkriser, visar en genomgång att svenska statens stödpaket genererar överskott.

- Svenska statens kostnader för bankstöd har varit väldigt små i förhållande till många andra länder. Stödpaketet har faktiskt gått med plus, säger Bankföreningens chefsekonom Johan Hansing.

Bankerna i Sverige har överlag klarat finanskrisen bra, trots att de, i likhet med all annan ekonomisk verksamhet, utsatts för stora påfrestningar i krisens spår. Under den värsta perioden hösten 2008 var det också nödvändigt med tydliga markeringar i form av handfasta ingripanden från regeringens och Riksbankens sida för att stabilisera marknaden.

De viktigaste inslagen i det svenska stödpaketet är garantiprogrammet för bankernas upplåning, möjligheten att lämna kapitaltillskott och särskilt stöd till banker samt inrättandet av stabilitetsfonden.

Garantiprogrammet beslutades hösten 2008 och syftar till att underlätta bankernas upplåning för att de i sin tur ska kunna ge krediter till företag och hushåll. Totalt har sju kreditinstitut varit anslutna till programmet. Det statliga åtagandet i form av garantier var som högst våren 2009, drygt 350 miljarder kronor. Sedan en tid tillbaka tecknas inga nya garantier vilket innebär att de utestående garantierna minskar snabbt för att helt försvinna senast år 2014.

Medan kreditinstituten beräknas betala 6,1 miljarder kronor till staten för garantierna, förväntas statens kostnad bli 0,9 miljarder kronor, enligt Riksgäldens rapport från mars 2010 ("Riksgäldens åtgärder för att stärka stabiliteten i

det finansiella systemet"). Resultatet är således ett överskott på drygt 5 miljarder kronor.

Möjligheten till **kapitaltillskott till kreditinstitut** har använts en gång, då staten som redan befintlig aktieägare deltog i Nordeas nyemission våren 2009. Staten, vars ägarandel var 19,9 procent, tecknade nya aktier för 5,6 miljarder kronor. Deltagandet finansierades genom stabilitetsfonden. Mark-

”Medan kreditinstituten beräknas betala 6,1 miljarder kronor till staten förväntas statens kostnad bli 0,9 miljarder kronor”

nadsvärdet för dessa aktier, som alltså ingår i stabilitetsfonden, är för närvarande drygt 18 miljarder kronor. En uppgång på 12,5 miljarder kronor.

Det enda **särskilda stöd** som har betalats är ett lån till Carnegie Investment Bank under år 2008. Av det ursprungliga stödlånet om 2,4 miljarder kronor har hälften betalats tillbaka och Riksgälden gör bedömningen att såväl lånet som kostnaderna för affären kommer att täckas av försäljningsintäkter och amorteringar.

Stabilitetsfonden inrättades för att finansiera statens framtida stödåtgärder. Initialt tillförde staten fonden 15 miljarder kronor men framöver ska finansiering ske genom en årlig stabilitetsavgift från bankerna samt med andra intäkter från statliga stödåtgärder.

Målet är att fonden ska uppgå till 2,5 procent av BNP. Enligt det ursprungliga förslaget skulle denna nivå uppnås år 2023 men Riksgälden förutspår nu att man redan år 2017 når upp till målet. Detta till följd av de stora tillskott som följer av bankernas garantiavgifter och värdeökningen på aktierna i Nordea.

Ett förslag finns också om att slå samman stabilitetsfonden med de cirka 20 miljarder kronor som bankerna betalat till insättningsgarantifonden. Bankernas årliga avgift för stabilitetsändamål och insättningsgaranti skulle i så fall ligga i storleksordningen 4,5 miljarder kronor, vilket motsvarar närmare 500 kronor per svensk.

- En sammanfattande analys visar att svenska staten till dags dato haft större intäkter än kostnader till följd av åtgärder för att värna den finansiella stabiliteten. Vi ser samtidigt att det i vår omvärld nu diskuteras ett antal alternativa modeller för att finansiera stödåtgärder. Från Bankföreningens sida invänder vi inte mot tanken att bankerna själva ska finansiera bankstödsåtgärder, men samtidigt vill vi påtala vikten av att motsvarande system införs i andra länder. I annat fall får svenska banker en konkurrensnackdel, säger Johan Hansing.

Avskaffad revisionsplikt för de minsta företagen

Regeringen har överlämnat en proposition till riksdagen med förslag om att små aktiebolag ska få välja om bolaget ska ha revisor eller inte.

Propositionen innebär att privata aktiebolag som underskrider minst två av följande tre värden undantas från revisionsplikten:

- 3 anställda
- 1,5 miljoner kronor i balansomslutning
- 3 miljoner kronor i nettoomsättning.

Därmed omfattar reformen 250 000 aktiebolag, varav många är vilande. Ett aktiebolag som inte är revisionspliktigt och som vill välja bort revisionen ska enligt förslaget fatta beslut om det. I propositionen föreslås även att det gränsvärde som avgör om ett företag är skyldigt att upprätta årsredovisning på grund av sin storlek höjs. Det samma gäller det gränsvärde som används för att skilja mellan större och mindre företag i årsredovisningslagen.

Riksdagen förväntas besluta om förändringarna den 21 juni 2010 och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2010.

Lagändring gav högre rating

Standard & Poor's har beslutat placera svenska säkerställda obligationer i kategori 1, det vill säga den högsta kategorin, med den bästa ratingen. Det är en följd av ändringen av lagen om säkerställda obligationer och av att obligationerna betraktas som systemviktiga i Sverige, vilket de gör bland annat för att de har stor volym i förhållande till BNP och är en viktig finansieringskälla för bankerna.

Idén om lagändringen har initierats och drivits av Association of Swedish Covered Bond issuers, ASCB, vars sekretariat sköts av Bankföreningen. I organisationen samarbetar alla svenska emittenter av säkerställda obligationer.

Se hemsidan www.ascb.se

Kostnaden för regeladministration har ökat 16 procent

När bara ett halvår återstår till slutdatum står det klart att regeringens regelförenklingsmål har misslyckats när det gäller finanssektorn. I stället för en minskning med 25 procent har kostnader som genereras av lagar och regler ökat med 16 procent för finanssektorn sedan 2006.

Våren 2007 beslutade regeringen att ha som mål att företagens administrativa kostnader för samtliga statliga regelverk ska minska med minst 25 procent till hösten 2010. Syftet var också att regelförenklaringsarbetet ska leda till en märkbar förändring i företagens vardag.

För att få ett kvalificerat och kvantitativt underlag har regeringen låtit mäta företagens administrativa kostnader som genereras av statliga regelverk. De totala administrativa kostnaderna för finansområdet uppgick för år 2009 till 2 984,3 miljoner kronor. Siffran visar att kostnaderna för det finansiella området har ökat med 16,1 procent jämfört med uppmätta kostnader per den 1 juli 2006.

Mätningarna har omfattat 11 departement och 42 myndigheter. Resultatet av mätningarna per den 15 februari 2010 visar att Finansdepartementet står för en ökning av kostnaderna med 10,2 procent.

- Resultatet hittills visar tydligt att Finansdepartementet och dess myndigheter har ett arbete kvar att göra. De omfattande och ofta spretiga regelverken på finansområdet är i behov av en ordentlig översyn och samordning, säger Åsa Arffman, som arbetar med frågan i egenskap av jurist på Bankföreningen.

Regeringen vill nu ta nästa steg genom att under perioden 2011-2014 bredda, utveckla och fördjupa arbetet för att förenkla företagens vardag ytterligare.

OECD ger Sverige rekommendationer om regelförenkling

OECD har för andra gången utvärderat Sveriges regelförenklaringsarbete och presenterade, vid ett seminarium som anordnades av Näringsdepartementet den 14 juni, sin preliminära rapport. I rapporten konstaterar OECD att Sverige, i förhållande till granskningen 2007, har gjort framsteg. Framför allt finns nu en strategi och policy för regelförenklaringsarbetet samt verktygen för att kunna fullfölja åtagandet, bland annat nämns bildandet av Regelrådet.

OECD lämnar samtidigt ett antal rekommendationer på förbättringar inom flera områden. För att effektivt nå målet bör det övervägas om separat mål för varje departement bör uppställas. Regeringen bör också överväga hur statsrådsberedningen och finansdepartementet mer aktivt kan involveras i arbetet. Vidare bör konsekvensanalyserna och konsultationsförfarandet följas upp och åtgärder vidtas för att nå erforderliga resultat.

Bolånetak skapar gott konsumentskydd men snedvrider konkurrensen

Bankföreningen delar Finansinspektionens uppfattning att det är olämpligt att konkurrera med höga belåningsgrader men anser samtidigt att förslaget om att införa ett bolånetak på 85 procent skapar snedvriden konkurrens eftersom det inte omfattar alla företag. Det framgår av Bankföreningens remissvar som lämnades in till FI den 9 juni.

Bankerna bedriver en ansvarsfull kreditgivning för finansiering av bostäder. Det bekräftas av Finansinspektionens rapport "Den svenska bolånemarknaden och bankernas kreditgivning" (februari 2010). Bankerna kräver bland annat att låntagaren måste lämna en egen kontantinsats och amortera på topplånen samt dessutom ha en återbetalningsförmåga som tål avsevärt högre räntesatser än de nu rådande. Denna praxis är baserad bland annat på den omfattande reglering av kreditgivningen som redan finns.

- Vi ifrågasätter därför om det finns grund för ett nytt allmänt råd på detta område. Samtidigt är införandet av ett belåningstak inte så dramatiskt för bankerna, eftersom det redan ingår som en komponent när bankerna gör sina kreditprövningar, påpekar Bankföreningens chefsjurist Tomas Tetzell. Vi delar FI:s uppfattning att det är olämpligt att konkurrera med höga belåningsgrader och har därför förståelse för att åtgärder kan behöva vidtas.

I sitt remissvar ifrågasätter dock Bankföreningen valet av metod för att uppnå ett gott konsumentskydd. En belåningsgrad på högst 85 procent är inte bindande för bankerna. Det viktiga är, skriver Bankföreningen, att kreditgivningen bedrivs på ett sunt sätt och det framgår av FI:s förslag att detta kan uppnås också på andra sätt, till exempel genom försäkringslösningar och amorteringskrav.

Dessutom är Bankföreningen kritisk till att FI skapar olika konkurrensförutsättningar för företag som lämnar bolån på den svenska marknaden, eftersom den föreslagna regleringen endast omfattar en del av marknaden.

– Det föreslagna taket på 85 procent är inte heller konkurrensneutralt i förhållande till Finland och Norge, där nivån ligger på 90 procent, säger Tomas Tetzell. Eftersom svenska banker har en stor del av sin verksamhet i utlandet och eftersom utländska bankers verksamhet i Sverige inte är oväsentlig, är det viktigt att FI verkar för lika regler i Sverige och i Europa.

När ska SEPA vara infört?

EU-kommissionen har sammanställt ett working paper beträffande ett slutdatum, end date, för SEPA-tjänster för konsultation till EU-medlemsstater. Svar ska lämnas den 23 juni 2010. SEPA, Single Euro Payments Area, lanserades officiellt den 23 januari 2008.

Bakgrunden till konsultationen är att EU-kommissionen och Europeiska Centralbanken, ECB, vill se ett slutdatum för eurobetalningar som inte är SEPA-anpassade.

EU-kommissionen anser att hittillsvarande självreglerade satsningar inte visat sig vara tillräckliga för att driva fram en gemensam migration till SEPA för samtliga marknadsaktörer.

Att fastställa ett slutdatum för SEPA migration syftar enligt EU-kommissionen till att skapa en fullt integrerad betalningsmarknad med effektiv konkurrens för i första hand kontoöverföringar (credit transfer) och autogiro (direct debit), men i en förlängning även andra SEPA-relaterade betalningstjänster.

Nya regler för mutor och förmåner

En utredning har den 8 juni 2010 lämnat ett förslag på ny mutlagstiftning. Utredningens syfte har varit att åstadkomma en mer modern, lättillgänglig och ändamålsenlig lagstiftning eftersom de nuvarande reglerna anses svårbegripliga. Agneta Brandimarti, bankjurist på Bankföreningen, har deltagit i utredningens arbete.

I betänkandet ingår även ett förslag till kod för näringslivet som innehåller regler för hur förmåner får användas i näringslivet så att inte företagen bryter mot mutlagstiftningen. Institutet mot mutor, IMM, föreslås bli förvaltare av koden.

De nya reglerna föreslås träda ikraft tidigast den 1 januari 2012.

Bankföreningen – forum för samverkan

Konferensrummen är många på Bankföreningen, trots att personalen bara består av 23 personer. Sammanlagt finns det plats för nästan 70 mötesdeltagare. En av Bankföreningens huvudaktiviteter är just att hålla möten. Syftet är att samla branschen för att komma fram till en gemensam syn i viktiga frågor rörande exempelvis lagförslag från svenska departement eller från EU.

De flesta besökare är experter från bankerna tvärs över gatan eller åtminstone Stockholm. Tittar man i rumsbokningskalendern ser man att bland andra följande möten har ägt rum de senaste veckorna: Konsumentkreditgruppen, PSD-gruppen, Bolånekommittén, Skattekommittén, Betalningar-regelverk, Formulärgruppen, Juristkommittén, Redovisningskommittén...

Ett mått på hur mötesintensiv veckan har varit är hur många småkakor som gått åt. Förra året beställdes 63 lådor småkakor till Bankföreningen. Mest populära är finska pinnar och korintkakor. Tidigare gick det också åt många flaskor mineralvatten, men de har i år ersatts med Bankföreningens eget härtappade kolsyrevatten, av miljöskäl.

Bankföreningen arrangerar även större arrangemang med mer långväga gäster. Här intill refereras två möten i juni, det ena med Europeiska Bankföreningen EBF:s Legal Committee, det andra med nordiska och baltiska finansbolag. På sidan 10 finns en intervju med Piet Battiau, ordförande i EBF:s skattekommitté som var i Stockholm tidigare i maj, även det en konferens arrangerad av Bankföreningen.

Några bilder från de europeiska konferenserna som Bankföreningen höll i juni

Krishantering en fråga för Legal Committee

Den 4 juni stod Bankföreningen värd för Europeiska Bankföreningen EBF:s Legal Committee som höll möte i Stockholm. Deltagarna kom från 19 europeiska länder. Ordförande var Gérard Gardella från Frankrike.

En fråga som behandlades vid mötet var krishantering inom den finansiella sektorn, närmare bestämt frågan om ”Recovery and Resolutions plans” och hur en framtida kris ska finansieras. Bankföreningens vd Kerstin af Jochnick presenterade den nordiska modellen för tillsynskollegier.

En annan viktig punkt på mötet var EU-kommissionens grönbok om bolagsstyrning i finansiella företag, som publicerades den 2 juni 2010. Kommittén ska enas om ett gemensamt svar till EU-kommissionen senast den 1 september 2010 då konsultationen av grönboken stängs.

Vilka problem den vidsträckt tolkningen av amerikansk rätt kan medföra för europeiska banker var också något som diskuterades på mötet.

Finansbolag diskuterade leasingredovisning

Föreningarna för finansbolagen i de nordiska och baltiska länderna träffades en dag i början av juni på Bankföreningen för att diskutera gemensamma frågor. Värddar var Bankföreningen och Finansbolagens Förening, som samverkar också i internationella sammanhang. Mötet leddes av Susanne Petersson, vd för Nordea Finans och ordförande i Bankföreningens Finansbolagskommitté.

På agendan stod det europeiska samarbetet inom Leasing (leasing) och Eurofinas (konsumentkrediter). De frågor som diskuterades gällde bland annat sammanställningen av statistik och marknadsöversikter, vilka ärenden som bör prioriteras samt de olika nationella föreningarnas olika krav på det internationella samarbetet.

Dessutom dryftades den för närvarande mest kritiska frågan för finansbolagen, nämligen leasingredovisning och särskilt hur man ska agera i förhållande till IASB, EU och nationella intressenter. Implementeringen av olika EU-direktiv togs också upp samt viktigare nationella frågor.

50 år i finansbolagens tjänst

Finansbolagens Förening firar 50 år. Nyhetsbrevet ringde upp föreningens ordförande Tom Ekelund för att höra vad som hänt under åren och vad som är aktuellt just nu.

Varför bildades Finansbolagens Förening?

- Behov av erfarenhetsutbyte och samarbete uppstod när finansbolag, inriktade främst på kortkrediter och andra konsumtionskrediter, etablerades runt om i Europa. Den europeiska organisationen Eurofinas kom till först, 1959. Sedan åkte vi hem och bildade Finansbolagens Förening i Sverige året därpå. Till den anslöt sig också bilfinans-, leasing- och factoringbolag vartefter.

Vilka viktiga händelser har inträffat under de här 50 åren?

- Regleringen av finansbolagen genom lagen om finansbolag 1980 och att finansbolagen kom att omfattas av kreditpolitiska medel är en viktig händelse. Även finanskrisen i slutet av 1980-talet var en avgörande händelse.

Att finansbolagen inte omfattas av samma stödsystem som bankerna, med garantier och annat, har försvårat och fördyrat finansbolagens upplåningsförutsättningar i spåren av finanskriserna.

- Finansbolagen har ändå lyckats hävda sig marknadsmässigt genom breddning av tjänsteutbudet och specialisering. En positiv händelse var att finansbolagen fick inlåningsmöjligheter år 2004 och att säljstödande finansbolag i leverantörsbolag kom att undantagas från lagen om bank- och finansieringsrörelse.

I samband med förra krisen samordnades de fyra storbankernas finansbolag med sina ägare och lämnade då Finansbolagens Förening för att i stället gå med i Bankföreningen.

- Det påverkade Finansbolagens Förening övergångsvis, men samarbetet med Bankföreningens finansbolag i olika gemensamma frågor som penningtvätt och leasingredovisning, har fortsatt och uppskattats, säger Tom Ekelund.

Vilka frågor arbetar Finansbolagens Förening med just nu?

- Finansbolagen betalar till stabilitetsfonden, men omfattas inte av det statliga stödet. Det tycker vi är ologiskt. Vår förhoppning står till en statlig utredning som kan komma att föreslå riskdifferentierade avgifter. Anses inte finansbolagen systemviktiga kanske vi slipper avgift helt och hållet.

En aktuell fråga internationellt är hur leasing ska redovisas i framtiden. International Accounting Standards Board, IASB, har föreslagit en ny modell som man befärar ökar regelbördan för företag som leasar och tvingar dem att hålla mer kapital. Där har Bankföreningen och Finansbolagens Förening gått samman i ett gemensamt remissvar till organisationen.

Annat på föreningens bord är införandet av konsumentkreditlagen, moms och finansiella tjänster, rutiner för att stävja fordonsrelaterad brottslighet samt arbete med att få tillträde till kortsystemen Visa och Master Card utan att behöva ändra verksamhetsform. Listan kan göras ännu längre.

Hur firar ni 50-årsjubileet?

- I vanliga fall knäcker man champagne en gång, men vi har bestämt att fira fem gånger, genom en seminarierie. Det har varit väldigt lyckade tillställningar. Vi

har tagit dit experter och ordnat debatt om våra ämnen: stabilitetsavgiften, leasingredovisningen, penningtvätt bland annat. Det sista seminariet är i november.

Tom Ekelund har kunnat följa en stor del av föreningens utveckling personligen, eftersom han i olika roller har varit knuten till den i 40 år.

- Det har varit mycket spännande och händelserika år.

■ Finansbolagen bedriver finansieringsverksamhet genom:

1. leasing,
2. avbetalning eller
3. factoring (fakturabelåning etc)

■ Finansbolagen ägs av exempelvis bilföretag, försäkringsbolag och banker

■ I Finansbolagens Förening är 30 finansbolag medlemmar och tre är associerade. I Bankföreningens verksamhet för finansbolag deltar sju av medlemsbankerna (några utgörs av finansbolag inom de större bankkoncernerna).

■ Finansbolagens Förening är medlem i de europeiska finansbolagsföreningarna Eurofinas (konsumentkrediter) och i Leaseurope (leasing)

Foto: Atejlé Ugglá

Aktuella lagändringar

■ Ja till tvåkronorsmynt och 200-kronorssedlar

Riksdagen har den 2 juni röstat ja till Riksbankens förslag om att införa tvåkronorsmynt och 200-kronorssedlar i Sverige. Förslaget om att införa 20-kronorsmynt får däremot inget stöd i riksdagen.

Ändringarna börjar gälla den 1 januari 2011. Enligt ett tidigare beslut blir 50-öresmyntet ogiltigt den 30 september 2010.

■ Förtydligande i lagen om säkerställda obligationer

Riksdagen har röstat igenom en lagändring som förtydligar reglerna om konkursförvaltares befogenheter ifall ett emittentinstitut går i konkurs. Ett emittentinstitut är en bank eller ett kreditmarknadsföretag som fått tillstånd att ge ut säkerställda obligationer. Konkursförvaltaren ges genom lagändringen en uttrycklig möjlighet att ta lån och ingå andra avtal för konkursboets räkning så att värdet på säkerhetsmassan ska bestå. Lagstiftningsarbetet har sin grund i en promemoria som upprättats av Bankföreningen, SBAB och Landshypotek där organisationerna pekade på behovet av förtydliganden.

Lagändringen trädde ikraft den 1 juni 2010.

■ Bättre skydd mot grova rån genom ny lag

Den 1 juli 2010 införs en ny lag, skyddslagen, som ersätter lagen om skydd för samhällsviktiga anläggningar. En nyhet är att anläggningar och områden som används till Sveriges försörjning av sedlar och mynt numera också klassas som så kallade skyddsobjekt. I svensk lag finns sedan tidigare ett speciellt skydd av platser som fyller viktiga samhällsfunktioner (skyddsobjekt). Hotet om grovt rån kommer också att klassas som så kallade skyddsändamål. Det betyder att Sverige får möjlighet att skydda sig mot grova rån på samma sätt som mot exempelvis sabotage, terroristbrott och spioneri som redan räknas som skyddsändamål.

Innan sommaren väntas riksdagen rösta om följande propositioner

- "Ett starkare skydd för den enskildes integritet vid kreditupplysning" (omröstning den 16 juni)
- "Lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument" (omröstning den 21 juni)
- "Lagen om betaltjänster" (omröstning den 21 juni)
- "En frivillig revision" (omröstning den 21 juni)

Notis

Svensk ledamot i CEBS panel

Ulf Riese, chef för Ekonomi- och finansavdelningen i Handelsbanken, har utsetts till ledamot i tillsynskommittén CEBS konsultativa panel. Panelen består av 20 personer från europeiska banker och organisationer med anknytning till finanssektorn.

Den viktigaste uppgiften är att lämna råd till CEBS om hur arbetet ska bedrivas och vilka frågor som ska prioriteras.

Svensk redovisningsexpert i EFRAG TEG

Nicklas Grip, Handelsbanken, har invalts i European Financial Reporting Advisory Group Technical Expert Group (EFRAG TEG) från och med den 1 april 2010. Förordnandet är på två år.

EFRAG grundades 2001 av Europeiska Bankföreningen EBF och ett antal andra europeiska branschorganisationer. Expertgruppen EFRAG TEG:s tolv medlemmar har alla bred och djup kompetens inom redovisningsområdet. Till gruppens huvuduppgifter hör att lämna råd till EU-kommissionen i frågor om nya eller reviderade standarder samt tolkningsuttalanden (IFRS och IFRIC) från International Accounting Standards Board (IASB) inför beslut i EU.

Vidare har EFRAG TEG en aktiv roll i IASB:s fortlöpande arbete med översyn av befintliga finansiella redovisningarstandarder eller utformandet av nya. EFRAG TEG deltar utöver detta i den internationella debatten inom redovisningsområdet.

Svenska Bankföreningen

Ansvärig utgivare: Kerstin af Jochnick

Redaktion: Lena Barkman 08-453 44 48

Bodil Bjerre Sekund 08-453 44 09

Adress: Svenska Bankföreningen, Box 7603, 103 94 Stockholm

Telefon: 08-453 44 00

Webbplats: www.bankforeningen.se

E-post: info@bankforeningen.se

Börja prenumerera på Nyhetsbrevet!

Gå in på www.bankforeningen.se/Publikationer eller maila till info@bankforeningen.se